

Những bài học kinh nghiệm trong phong trào thi đua “Dân vận khéo” theo tinh thần thi đua ái quốc của Chủ tịch Hồ Chí Minh

TS. NGUYỄN VĂN HÙNG

Phó Trưởng Ban Dân vận Trung ương

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định “Lực lượng của dân rất to. Việc dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém. Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công”. Thực hiện lời dạy của Bác, trong những năm qua dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, công tác dân vận đã góp phần tạo sự đồng thuận trong xã hội, động viên Nhân dân thực hiện tốt các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, phát huy sức mạnh của Nhân dân tham gia phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng - an ninh, xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị. Kết quả công tác dân vận thể hiện rõ nét nhất trong phong trào thi đua “Dân vận khéo” được Ban Dân vận Trung ương đề xuất với Ban Bí thư Trung ương Đảng đồng ý cho triển khai, thực hiện trên toàn quốc từ năm 2009 đến nay đã thu được nhiều thành tựu, kết quả quan trọng, góp phần vào phong trào thi đua yêu nước trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và phát triển đất nước giàu mạnh.

Qua gần 10 năm triển khai, thực hiện, phong trào thi đua “Dân vận khéo” được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền, sự tham gia tích cực của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể, ban, bộ, ngành, địa phương; đã xuất hiện nhiều mô hình, điển hình tiên tiến trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Các mô hình, điển

hình bước đầu đã có sự lan tỏa, có những tác động tích cực, góp phần quan trọng vào sự phát triển của địa phương và đất nước. Cơ sở hạ tầng, giao thông, các thiết chế văn hóa được đầu tư xây dựng, đời sống vật chất và tinh thần của Nhân dân ngày càng được cải thiện, nâng lên; bộ mặt xã hội ở nông thôn và đô thị ở nhiều nơi trên toàn đất nước đổi mới, khang trang, xanh, sạch, đẹp, văn minh, hiện đại. Nổi bật nhất là các tỉnh, thành phố: Hà Nội, Quảng Ninh, Tuyên Quang, Phú Thọ, Hưng Yên, Ninh Bình, Nam Định, Nghệ An, Hà Tĩnh, Đà Nẵng, Đắk Lắk, Lâm Đồng, Bình Dương, Bà Rịa - Vũng Tàu, Đồng Tháp, Bến Tre, An Giang, Vĩnh Long, Cần Thơ, TP. Hồ Chí Minh... Nhiều địa phương, cơ quan, đơn vị có cách làm hay, sáng tạo mang lại hiệu quả thiết thực. Từ những mô hình, điển hình “Dân vận khéo” được lựa chọn từ cơ sở nhân dịp kỷ niệm 85 năm Ngày truyền thống công tác dân vận của Đảng (15/10/1930 - 15/10/2015) đã có 200.000 lượt mô hình, điển hình “Dân vận khéo” cấp toàn quốc, tiêu biểu nhất là 85 điển hình “Dân vận khéo” được Ban Dân vận Trung ương in sách tuyên truyền nhân rộng, đến nay, phong trào tiếp tục phát huy hiệu quả tốt và được nhân rộng lên thành hơn 400.000 lượt mô hình, điển hình “Dân vận khéo” trong toàn quốc và đang có sức lan tỏa mạnh trên cả 4 lĩnh vực: Kinh tế; văn hóa - xã hội; an ninh quốc phòng và xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh.

Trên lĩnh vực phát triển kinh tế: Các tổ chức, các cấp, các ngành trong hệ thống chính trị đã tập trung hướng về cơ sở, vận động Nhân dân thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế; xóa đói giảm nghèo, sản xuất, kinh doanh giỏi, làm giàu chính đáng; tập trung vào các lĩnh vực mới, đòi hỏi ứng dụng khoa học kỹ thuật, công nghệ cao, có hiệu quả kinh tế cao và phạm vi tác động rộng đến nhiều người dân; liên danh, liên kết, trao đổi, giúp đỡ, hỗ trợ kỹ thuật, vốn, kinh nghiệm, nhất là trong điều kiện hội nhập kinh tế thế giới ngày càng sâu, rộng; thực hiện nền kinh tế thị trường với sự cạnh tranh gay gắt và trong giai đoạn kinh tế thế giới suy thoái. Thông qua đó, làm chuyển biến nhận thức, thay đổi tư duy kinh tế; động viên các thành phần kinh tế, huy động được nhiều tiềm năng, mang lại hiệu quả thiết thực; Nhân dân tích cực tham gia thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội; sản xuất, kinh doanh giỏi, làm giàu chính đáng; xóa đói giảm nghèo, tích cực giải quyết các vấn đề khó khăn, bức xúc của dân, chăm lo đời sống vật chất và tinh thần cho Nhân dân. Nhiều điển hình “Dân vận khéo” làm ăn có hiệu quả trong việc chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi; xây dựng trang trại, phát triển nghề, làng nghề; quyên góp giúp đỡ đồng bào bị thiên tai, dịch bệnh, đồng bào nghèo; xây dựng cơ sở hạ tầng. Phong trào thi đua “Dân vận khéo” cũng góp phần tác động tích cực và nâng cao hiệu quả các phong trào thi đua khác, như: phong trào “Ngày vì người nghèo”; cán bộ, công chức viên chức “Trung thành, sáng tạo, tận tụy, gương mẫu”; phong trào “Định canh, định cư, xây dựng nông thôn mới”; “Đền ơn đáp nghĩa”; “Hỗ trợ vay vốn, dạy nghề, chuyển giao KHKT”; “Thực hành tiết kiệm, phòng chống tham nhũng”... Đồng thời, nhờ có nhiều hình thức “khéo” vận động của các tổ chức trong hệ thống chính trị, với phương châm “Nhà nước và Nhân dân cùng làm” để xây dựng các công trình phục vụ dân sinh, phát triển kinh tế ở các địa phương, nhất là xây dựng nông thôn mới tiếp tục phát triển sâu rộng, góp phần quan trọng trong việc thực hiện tốt các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương, đơn vị; đưa đất nước ta thành nước có thu nhập trung bình.

Trên lĩnh vực văn hoá - xã hội: Phong trào thi đua “Dân vận khéo” được gắn với các phong trào thi đua, cuộc vận động do các cấp ủy đảng, chính quyền, MTTQ, các tổ chức chính trị - xã hội phát động như: “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới”; “Xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”; “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá”; “Xanh - Sạch - Đẹp”; “Bảo vệ môi trường”; “Vì sức khoẻ cộng đồng”; “Xã hội - từ thiện”; “Quý đền ơn, đáp nghĩa”; “Ngày vì người nghèo”; “An toàn lao động”; “Văn hoá công sở”... Các cấp, các ngành tập trung chỉ đạo, tuyên truyền, vận động Nhân dân xây dựng: “Khu dân cư tự quản”; “Cơ quan văn hoá”; “Văn hoá doanh nghiệp”; câu lạc bộ “Thanh niên tình nguyện bảo vệ môi trường”; “Tổ phụ nữ thu gom, phân loại rác thải”; “Xây dựng giáo xứ 03 không” (không có hộ nghèo, không có trẻ em bỏ học, không có tội phạm, tệ nạn xã hội)... Qua thực hiện các phong trào và mô hình “Dân vận khéo”, đã tạo được đồng thuận cao trong thực hiện theo đời sống văn hoá mới; giúp nhau xóa đói, giảm nghèo, an sinh xã hội; tích cực tham gia các hoạt động xã hội từ thiện, cùng nhau tiến bộ; nhiều địa phương cơ sở đã xoá bỏ được các hủ tục lạc hậu, tư tưởng hẹp hòi; đời sống văn hoá tinh thần của Nhân dân được nâng cao, giải quyết được nhiều việc khó, cấp bách, phức tạp, góp phần tích cực vào sự phát triển của địa phương, đơn vị, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Trên lĩnh vực quốc phòng - an ninh: Ban Dân vận các cấp ủy đã phối hợp chặt chẽ với Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể và các lực lượng vũ trang đẩy mạnh tuyên truyền pháp luật, nắm chắc tình hình Nhân dân, gần gũi Nhân dân, xây dựng lực lượng cốt cán trong dân. Thông qua hoạt động của các phong trào: “Thi đua quyết thắng”; “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh bộ đội Cụ Hồ”; “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”; “Vì an ninh Tổ quốc”; “Vì Hoàng Sa, Trường Sa thân yêu”; “Tám lưới nghĩa tình”; “Hành quân dã ngoại tăng cường quan hệ với Nhân dân”; chương trình “Quân - Dân y kết hợp khám bệnh, cấp thuốc, tư vấn sức khỏe cho Nhân dân vùng sâu, vùng xa”; “Mái ấm cho người nghèo nơi biên giới,

hải đảo”; “Tuổi trẻ giữ nước”, “Công an lắng nghe ý kiến của Nhân dân”, “Nụ cười cảnh sát giao thông”; các tổ tự quản, hòa giải, các câu lạc bộ “Đồng cảm”, “Phòng, chống buôn bán phụ nữ, trẻ em”, “Nông dân với pháp luật”... Với nhiều cách làm sáng tạo, hiệu quả, khéo tuyên truyền, vận động nên đã khơi dậy truyền thống yêu nước, phát huy được tinh thần trách nhiệm, quyền làm chủ của Nhân dân trong việc chấp hành tốt pháp luật và tích cực tham gia bảo vệ an ninh trật tự; xây dựng lực lượng dân quân, tự vệ; nền quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh Nhân dân; củng cố ủy, chính quyền đối thoại, hòa giải nhiều vụ việc phức tạp ngay tại cơ sở; phát hiện và ngăn chặn kịp thời, cung cấp nhiều nguồn tin có giá trị cho cấp ủy, chính quyền giải quyết, làm thất bại mọi âm mưu và các thủ đoạn của các thế lực thù địch, từng bước đẩy lùi tội phạm, tệ nạn xã hội, đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, giữ vững quốc phòng và cuộc sống bình yên của Nhân dân.

Trên lĩnh vực xây dựng hệ thống chính trị: Phong trào thi đua “Dân vận khéo” được gắn với thực hiện Quyết định số 290-QĐ/TW, ngày 25/02/2010 của Bộ Chính trị (khóa X) về việc ban hành Quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị; thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở theo Chỉ thị số 30-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa VIII), Kết luận số 120-KL/TW về “Tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở”... Các cấp ủy quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo công tác dân vận gắn với việc xây dựng, chỉnh đốn Đảng; từng bước đổi mới phương thức lãnh đạo, giữ vững vai trò hạt nhân chính trị. Nhiều cấp ủy Đảng, chính quyền đã quy định cụ thể việc thực hiện quyền giám sát của Nhân dân đối với tổ chức Đảng và cán bộ, đảng viên ở cơ sở; định kỳ tổ chức đối thoại với Nhân dân, mở hội nghị góp ý, đặt hòm thư góp ý, công khai lấy ý kiến của Nhân dân trước khi có quyết định những việc có liên quan đến dân; tập trung giải quyết những vấn đề bức xúc, phức tạp trong Nhân dân, đẩy mạnh công tác cải cách thủ tục hành chính; phòng chống tham nhũng. Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể Nhân dân tiếp tục

đổi mới, tập trung hướng về cơ sở; chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho đoàn viên, hội viên và quần chúng Nhân dân; phát huy quyền làm chủ của Nhân dân; nâng cao ý thức tự quản của cộng đồng dân cư; xây dựng, thực hiện tốt hương ước, quy ước. Thông qua thực hiện “Dân vận khéo” trong xây dựng hệ thống chính trị, đã giáo dục cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức về ý thức, trách nhiệm phục vụ Nhân dân; xây dựng mối quan hệ mật thiết giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân; thu hút, tập hợp được đông đảo đoàn viên, hội viên, quần chúng Nhân dân; kiện toàn, củng cố, nâng cao chất lượng hoạt động của nhiều tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể Nhân dân ở các cấp, nhất là ở cơ sở; tạo môi trường dân chủ, thuận lợi để Nhân dân giám sát và tham gia xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh.

Phong trào thi đua “Dân vận khéo” ở nhiều cơ quan, địa phương, đơn vị cũng gắn với việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh và thực hiện Nghị quyết hội nghị Trung ương 4 khóa XI, khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, chống biểu hiện về suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội tiếp tục duy trì và nhân rộng mô hình, điển hình trong công tác xây dựng Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội trong sạch, vững mạnh.

Thông qua phong trào thi đua “Dân vận khéo” đa số cán bộ, đảng viên đã nâng cao năng lực, kỹ năng vận động quần chúng, phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, thu hút nguồn lực của xã hội, tổ chức thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị, góp phần hoàn thành các mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội, giữ vững an ninh, quốc phòng, thực hiện tốt Quy chế dân chủ ở cơ sở, giải quyết những vấn đề bức xúc của xã hội và chăm lo nâng cao đời sống của Nhân dân. Nhân dân tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, thực hiện tốt chính sách pháp luật của Nhà nước; xây dựng, tăng cường và củng cố được mối quan hệ mật thiết, gắn bó giữa Đảng, Nhà nước và Nhân

dân. Việc xây dựng mô hình “Dân vận khéo” là một trong những phương pháp chủ yếu được thể hiện bằng việc làm cụ thể, rèn luyện phong cách, tác phong người cán bộ làm công tác dân vận theo tư tưởng Hồ Chí Minh là: “mắt nghĩ, óc trông, tai nghe, chân đi, miệng nói, tay làm”. Mô hình “Dân vận khéo” còn là hình thức vận động cụ thể người thật, việc thật có ảnh hưởng tích cực trong nhận thức và việc làm. Thông qua mô hình sẽ bổ sung phương pháp, cách thức, hình thức triển khai, tổ chức, thực hiện công tác dân vận trong hệ thống chính trị và qua đó, vai trò lãnh đạo, chỉ đạo và nhận thức của cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể được khẳng định.

Tuy nhiên, việc triển khai phong trào “Dân vận khéo” còn có những khó khăn, hạn chế nhất định như: Nhận thức về phong trào còn đơn giản, việc xây dựng mô hình, điển hình có nơi, có địa phương, cơ sở còn hình thức, còn biểu hiện bệnh thành tích, nặng về hô hào chung chung, chưa sát với từng đối tượng, lĩnh vực; nhưng nhìn chung đại đa số các mô hình, điển hình thi đua “Dân vận khéo” đã được duy trì, phát triển, một số mô hình được xây dựng mới đã thực sự là những điển hình đã có những tác động tích cực, động viên Nhân dân phấn đấu vươn lên trong cuộc sống, góp phần thực hiện các chỉ tiêu phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội, đảm bảo an ninh quốc phòng, ổn định chính trị, nâng cao đời sống Nhân dân và chủ động hội nhập quốc tế.

Với những thành tựu, kết quả đạt được của phong trào thi đua “Dân vận khéo” trong những năm qua, chúng tôi rút ra một số bài học kinh nghiệm như sau :

Thứ nhất, phong trào thi đua “Dân vận khéo” phải có sự quan tâm chỉ đạo sát sao của các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể và sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị; đồng thời, phải xác định rõ mục đích, yêu cầu, ý nghĩa, tầm quan trọng và có sự thống nhất về nội dung, phương pháp triển khai, nhất là việc xây dựng các mô hình, điển hình “Dân vận khéo”, trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội; tạo được sự đồng thuận và sự tham gia tích cực của các tầng lớp Nhân dân.

Thứ hai, phong trào thi đua “Dân vận khéo” phải được gắn với các cuộc vận động, các phong trào thi đua của các cấp, các ngành trên các lĩnh vực để tạo ra phong trào thi đua yêu nước chung có bề rộng và chiều sâu giải quyết tốt các vấn đề về phát triển kinh tế - xã hội, thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững, xây dựng đời sống văn hóa, tạo điều kiện cho Nhân dân có cuộc sống vật chất và tinh thần phong phú, lành mạnh, văn minh, hiện đại.

Thứ ba, Phong trào thi đua “Dân vận khéo” phải thiết thực, cụ thể, không phô trương hình thức, không chạy theo thành tích, máy móc, giáo điều; phải được Nhân dân hài lòng, đồng tình ủng hộ và tích cực chủ động tham gia

Thứ tư, phát huy tính tích cực và vai trò tiên phong, gương mẫu của người đứng đầu, cán bộ chủ chốt, cán bộ, đảng viên; huy động sự tham gia đồng đảo và có trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, tạo thành lực lượng, sức mạnh của toàn dân trong thực hiện phong trào thi đua một cách toàn diện, vững chắc.

Thứ năm, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, hướng dẫn; coi trọng công tác sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm, duy trì, nhân rộng các mô hình, điển hình tiên tiến; biểu dương, khen thưởng kịp thời những tập thể, cá nhân tiêu biểu trong thực hiện phong trào thi đua.

Kỷ niệm 70 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi thi đua ái quốc (11/6/1948 - 11/6/2018), khắc ghi lời dạy của Người: “Thi đua là yêu nước. Yêu nước thì phải thi đua và những người thi đua là những người yêu nước nhất”, các cấp ủy đảng, chính quyền, Ban Dân vận, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội ra sức phát huy những thành tựu kết quả đã đạt được; khắc phục những khó khăn, hạn chế, tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo tăng cường và đổi mới nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác dân vận, xây dựng và nhân rộng mô hình, điển hình “Dân vận khéo” tạo phong trào thi đua rộng lớn trong các giai tầng xã hội và quần chúng Nhân dân, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII, vì mục tiêu “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. ■